

1 Sak 3 Uttalelser

2 Styret innstiller på følgende uttalelse:

3 Se hele mennesket

4 Alle har en psykisk helse, men mange unge funksjonshemmede opplever at den blir oversett.

5 Vi representerer ungdom med varige fysiske plager eller funksjonsnedsettelse som forteller¹
6 om en psykisk påkjenning ved å være mye syk, ikke kunne følge ordinær undervisning, ikke
7 kunne delta på sosiale aktiviteter, ikke være i jobb eller å bli møtt med fordommer. Mange
8 forteller at de ikke blir tatt på alvor når de ber om hjelp.

9 De fleste psykiske problemer debutterer i ung voksen alder². Folkehelse rapporten³ fra 2014
10 viser at hele 15-20 prosent av barn og unge mellom 3 og 18 år har nedsatt funksjon på grunn
11 av psykiske plager. Disse tallene indikerer at ungdomstiden generelt er ekstra sårbar for
12 mange og at ungdomstiden er en fase hvor sjansen for psykisk sykdom er økende. For unge
13 med kronisk sykdom og funksjonsnedsettelse, kommer de psykiske plagene i tillegg til de
14 fysiske.

15 Unge funksjonshemmede mener helsepersonell må ha kompetanse på sammenhengene
16 mellom fysisk og psykisk helse. Plager i ung alder gir flere helseplager og dårligere livskvalitet
17 i voksen alder, derfor bør vi investere helhetlig i barn og unges psykiske og fysiske helse.

18 I 2012 ble det slått fast i en rapport⁴ bestilt av Helsedirektoratet at ungdom i Norge ofte
19 møter et helsevesen som ikke er tilpasset behov og livssituasjon hos unge mennesker. Det er
20 en utfordring at helsetjenestene er delt mellom somatisk og psykisk helse. Våre medlemmer
21 opplever i tillegg at deres psykiske plager ikke passer inn i systemet. Mange opplever avslag
22 på henvisninger fordi de er for friske eller ikke passer inn i tjenestene for psykisk helsehjelp.

23

24 Unge funksjonshemmede vil at:

- 25 • Helsepersonell og lærere skal få mer kunnskap om psykisk helse i sine utdanninger,
26 og psykologer skal få kompetanse på oppfølging av unge med somatiske plager.
- 27 • Samarbeidet mellom skolen og helsevesenet skal styrkes, ved at helsesykepleiere på
28 skoler skal få beskjed når et barn er diagnostisert med en kronisk sykdom.
- 29 • Det skal settes av mer tid og ressurser til oppfølging av psykisk helse for ungdom som
30 er mye innom helsevesenet for sine fysiske helseplager.

¹ Unge funksjonshemmede har i juni 2020 lansert kampanjen #Sehelemennesket. Den inkluderer en undersøkelse om psykisk og fysisk helse, som 253 ungdom svarte på. Resultater fra spørreundersøkelsen er oppsummert på ungfunk.no/ressurser/prosjekter/se-hele-mennesket/

² <https://www.fhi.no/nettpub/hin/helse-og-sykdom/psykisk-helse-hos-voksne---folkehel/#forskjeller-mellom-grupper-i-befolkningen>

³ <https://www.fhi.no/globalassets/migrering/dokumenter/pdf/folkehelse rapporten-2014.pdf>

⁴ Rambøll: Helsetilbud til ungdom og unge voksne. Rapport IS-2044. Helsedirektoratet, 2013.

- 31
- 32
- 33
- 34
- 35
- 36
- Oppdragsdokumentet til helseforetakene skal be om mer tverrfaglig samarbeid i helsetjenestene. Dette krever at flere mennesker bruker mer tid på en pasient.
 - Det skal etableres nasjonale- og regionale kompetansemiljøer på psykisk helse og mestring av fysiske helseplager.
 - Flere helseforetak skal etablerer en integrert modell med egen BUP som tilhører barne- og ungdomsklinikken (slik f.eks. Ahus har gjort).

